

Waarom een nestkastenactie?

Onze stedelijke omgeving is niet meer te vergelijken met het “oerbos” waar de vogels oorspronkelijk in leefden. Met de moderne bouwmaterialen en -technieken schieten er nog maar weinig geschikte nestelplaatsen voor onze holenbroeders over. Door het ophangen van nestkasten kan u de hoeveelheid “holtes” in uw tuin weer op peil brengen. Verschillende types nestkastjes aanbrenge zal ook meer verschillende vogelsoorten aantrekken.

De holenbroeders zijn niet alleen mooi en leuk in uw tuin. Deze kleine zangers zijn hoofdzakelijk insectenetters die een belangrijke rol spelen bij het op peil houden van het totale insectenaantal.

Waar plaatsen we een nestkastje?

Wanneer ophangen?

De beste kans op bezetting krijg je door de nestkastjes reeds in de herfst op te hangen. Maart is wel de absolute deadline! Indien je de kast in de herfst ophangt, dan zal ze in de barre winter reeds gebruikt kunnen worden als schuil- en overnachtingplaats.

Oriëntatie...

Hang een nestkast zodanig op dat zij nooit de hele dag in de volle zon komt te hangen. Op warme dagen, met een volle bezetting van een tiental kleintjes kan de temperatuur erin flink oplopen.

Richt de vliegopening nooit naar het zuidwesten: uit deze richting komt de meeste regen.

Wind recht in de invliegopening is ook niet leuk.

Het oosten of zuidoosten is in de meeste gevallen de ideale oriëntatie van de kast.

De stenen mussenpotten worden best tegen een vlakke muur op een plaats uit de regen opgehangen: zo vermijden we dat het tochtig en vochtig wordt in de nest.

Plaats...

Een nestkastje kan best op een rustige plaats opgehangen worden.

Hang het stevig vast zodat het niet schommelt.

Hoogte...

Het nestkastje moet onbereikbaar zijn voor katten. Een stenen muur is ideaal omdat de kat hier niet tegenop kan klimmen.

Een boom kan ook, maar zorg dat er geen lage zijtakken zijn als uitvalsbasis voor de poes.

Een goede hoogte is 2 tot 3,5 m boven de grond.

Aanvliegroute...

De vogels moeten een goede vrije aanvliegroute hebben.

Als je de kast in de herfst ophangt, hou dan rekening met de uitgroei van de planten in de lente en zomer. Wordt de kast toch ingesloten door bladeren, takken, klimop, ... , knip het nestkastje terug vrij.

Afstand tussen de kastjes...

Door meerdere nestkastjes op te hangen in uw tuin vergroot je het aanbod aan broedplaatsen.

Door verschillende types nestkastjes te plaatsen vergroot je het soortenaantal.

Mussenpotten hang je best dicht bij elkaar: het zijn koloniebroeders.

Kasten voor verschillende soorten, bijvoorbeeld pimpelmees en koolmees, moeten minimaal drie meter uit elkaar hangen.

Kasten voor eenzelfde soort die niet in groep leeft moeten minimaal tien meter uit elkaar hangen. Veel vogels hebben in de broedtijd een territorium. Nestgelegenheden dicht bij elkaar leiden tot onderlinge ruzies en dat kost onnodig veel energie.

Onderhoud:

De nestkastjes moeten dadelijk na het uitvliegen van de jongen gereinigd worden. Vogels komen niet graag terug in een vuil nest. Het achtergebleven nestmateriaal houdt vocht vast zodat het kan gaan rotten. Ook kunnen er nog parasieten (vb. vlooiën) en nestinsecten achtergebleven zijn.

In februari-maart kan je de nest best nogmaals reinigen: de lakens wisselen na de winter is geen luxe.

Als je nestkastje onderhoud nodig heeft, doe dat dan ruim voor de start van het broedseizoen. Ook jij slaapt niet graag in verflucht!

Op die manier zorgt de buitenlucht ervoor dat eventuele verfgereuren tijdens het volgende broedseizoen allang verdwenen zijn. Gebruik ook geen agressieve zeep; warm water en een borstel voldoen best.

Stop geen stro, hooi, houtkrullen, ... in het nestkastje als nestmateriaal. De vogels kiezen liefst zelf hun interieur en zullen het wel in de natuur bijeenscharrelen.

Een regelmatig onderhoud van het nestkastje verlengt ook de levensduur van uw investering.

Omgeving...

De holenbroeders hebben we reeds vermeld door nestkastjes aan te brengen, maar ook heel wat vogels (vb. merel, winterkoninkje, ...) schuilen in heggen en struiken.

De vogels, net zoals andere dieren en insecten zijn best thuis in een slordige tuin, waarin voedsel en veel bloeiende planten aanwezig zijn.

Vergroot de soortenrijkdom aan dieren en insecten in uw tuin door volgende elementen in uw tuin te brengen:

- rijk begroeiende vegetatie, met veel bloeiende planten en zaden
- holten en nissen
- nestplaatsen
- voedsel
- dichte kruidlagen
- water

Heb je al eens gedacht om je tafelkleed buiten uit te kloppen. De huismus is dol op uw broodkruimels. Doe het bij voorkeur op een vaste plaats en tijdstip.

In de winter (vanaf het vriest of sneeuwt) kan je vetbollen en pindanetjes ophangen. Stop niet te snel met voederen: in de vroege lente is er in de stadstuin vaak hongersnood: men ruimt zijn tuin op en voor de vogels is dit een insecten- en zaadarme woestijn.

Voeder niet meer vanaf maart (bouw het voederen wel gelijkmatig af). Je voorkomt zo dat vogelouders dit aan hun jongen voederen: de jongen zullen pinda's en zaden niet kunnen verteren en daardoor overlijden. Ook is dit voer voor jonge vogels te eenzijdig.

Plaats het voer ver genoeg van plaatsen waar katten "uit het niets" kunnen opduiken. Voeder zowel op een voederplank als op de grond.

Een drinkschaal in de tuin zal door de vogels gebruikt worden voor te drinken en te baden.

In de winter moet je ook (niet bevroren) drinkwater voorzien. Vermijd dan echter dat ze erin kunnen baden (vb. draadje erover): met natte veren zullen ze vlug onderkoelen.

Voeg een beetje suiker (en zeker geen zout) toe om het bevroren te beletten.

Broedgegevens van enkele tuinvogels

Soort	Broedtijd	Legsel	Broeden	Uitvliegen
Koolmees Pimpelmees	April – begin juli	1 ^e : 8 – 12 2 ^e : 5 – 8 eieren	13 – 14 dagen Alleen het vrouwtje bebroedt de eieren	De jongen vliegen na 2 – 3 weken uit. Daarna worden ze nog 1 – 2 weken door zowel het mannetje als het vrouwtje gevoederd.
Merel	Eind maart – juli, soms augustus	4 – 5 eieren	13 – 15 dagen Het mannetje broedt alleen enkele uren in de middag	De jongen vliegen na 2 weken uit. Daarna worden ze nog enige dagen gevoederd door de ouders
Spreeuw	1 ^e : Half april – mei 2 ^e : juni (of later)	1 ^e : 4 – 6, soms 8 2 ^e : zelden meer dan 5 eieren	12 dagen	De jongen vliegen na 22 dagen uit. Beide ouders broeden; 's nachts broedt alleen het vrouwtje
Roodborst	1 ^e : april – mei 2 ^e : juni – juli	5 – 8 eieren (meestal 6)	13 – 14 dagen Alleen het vrouwtje bebroedt de eieren.	De jongen vliegen na 8 – 10 dagen uit. Ze worden dan nog ca. 1 week door beide ouders verzorgd.
Huismus	Eind maart tot september	4 – 6 eieren 2 tot 4 broedsels per jaar.	13 – 14 dagen	De jongen vliegen na ongeveer 17 dagen uit.

Broedsel is mislukt....

Het komt voor dat er in het nest eieren zijn die niet uitkomen of dat er enkele dode jongen zijn.

Dit kan verschillende oorzaken hebben zoals:

- niet bevruchte eieren
- afgekoelde eieren (verstoorde nest)
- voedselschaarste
- temperatuur in het nestkastje te hoog
- ...